

ههوانه سه‌ره‌کيه‌کان

- هه‌لسه‌نگاندنی پالېشتی دارایی به کۆمه‌لی جیهانی له‌سه‌ر بنه‌مای وولات دێته عێراق
- پلانه‌کان دانه‌وان بۆ داخستن و به‌کگرته‌ی خێوتگه‌ی ناوارمکان.
- نووسینگه‌ی نه‌تمه‌ به‌کگرته‌وتومه‌کان بۆ هه‌ماهه‌نگی کاروباری مرۆیی ئاسانکاری ده‌کات بۆ کاروانیکی هاوبه‌ش بۆ دووزخورماتوو.
- نه‌خۆمه‌نی ئاسایشی نه‌تمه‌ به‌کگرته‌وتومه‌کان به‌کمه‌ سه‌ردانی خۆی بۆ عێراق نه‌نجام ده‌دات.

ژماره‌کان

٦,٧ ملیۆن	##نهم کسه‌نه‌ی که بپوستان به‌هاوکاریه
١,٧٥ ملیۆن	##نهم کسه‌نه‌ی که به نامانجکراون بۆ هاوکاری کردنیان
٠,٥ ملیۆن	##نهم کسه‌نه‌ی که ناواری ناوخبین له‌ناو خێوتگه‌کان نامانجکراون بۆ هاوکاری کردنیان
٠,٥٥ ملیۆن	##نهم ناوارانه‌ی که له‌ده‌روه‌ی خێوتگه‌کان ژبان ده‌گوزهرێن به‌نامانجکراون بۆ هاوکاری کردنیان
٠,٥ ملیۆن	##نهم ناواره‌گه‌راوانه‌ی که به‌نامانج کراون بۆ هاوکاری کردنیان
٠,٢ ملیۆن	##نهم کسه‌نه‌ی که زۆر پنیوستان به‌هاوکاریه‌ له‌ناو کۆمه‌لگا خه‌مخۆبیه‌کان به‌نامانجکراون بۆ هاوکاری کردنیان

پالېشتی کردنی دارایی

٧٠١,١ ملیۆن

داواکراوه‌به‌دۆلاری
ئه‌مه‌ریکی \$

٣٠٪ له‌سه‌دای پالېشتی دارایی
کراوه
(هه‌روه‌گ له‌رێکه‌وتی ٣٠
حوزمیرانی ٢٠١٩)

سه‌رچاوه: ئوچا/له‌لایه‌ن یوقیت کراقتی

خێوتگه‌ی قه‌رموو بۆ ناوارمکان، له‌سه‌لمانی، عێراق (١٦ حوزمیرانی ٢٠١٩)

کاروانی هه‌لسه‌نگاندنی سندوقی مرۆیی عێراق

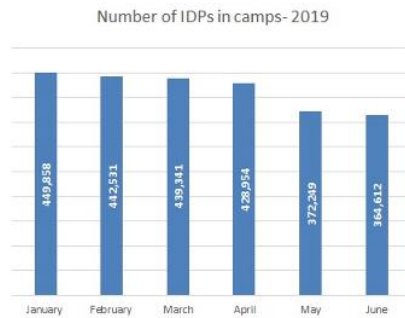
سه‌رچاوه: ئوچا/له‌لایه‌ن یوقیت کراقتی، نۆرینگه‌ی گه‌رۆک هاوکاری کراوه‌ له‌لایه‌ن سندوقی مرۆیی عێراق؛ خێوتگه‌ی تازه‌ دێ بۆ ناوارمکان، له‌سه‌لمانی، (حوزمیرانی ٢٠١٩).

دۆزینه‌مه‌کانی ئه‌م دواییه‌ی کاروانی هه‌لسه‌نگاندنی سندوقی مرۆیی عێراق بلاوکراوه‌تمه‌وه. هه‌لسه‌نگینه‌ران سه‌ردانی عێراقیان کرد له‌ رۆژانی ١٠ تا ٢١ حوزمیران و چاوپێکه‌وتنیان نه‌نجام دا له‌گه‌ڵ کۆمه‌که‌خشان و ناژانسه‌کانی نه‌تمه‌ به‌کگرته‌وتومه‌کان و رێکخراوه‌ ناخۆمه‌یه‌کان (ناوخبۆی و نیشتمانی و نیوده‌وله‌تی) و گه‌روه‌یه‌کانی جه‌ختکراوه‌ له‌ نه‌ندامانی کۆمه‌لگا. دۆزینه‌وه‌ سه‌ره‌کيه‌کان له‌وانه‌ سندوقی مرۆیی عێراق به‌شداری کردنیکی گه‌رنگی هه‌بووه‌ له‌ دنیایی دان له‌ به‌هانوه‌چوونیکێ کاتی و کاریگه‌ر، و به‌ره‌پێشوه‌چوونه‌کان هه‌بوون له‌ به‌کاره‌ینانی ستراتیجی پالېشتیه‌ داراییه‌کان له‌ ساڵی ٢٠١٧ به‌ره‌وه‌ داوه‌، هه‌رچه‌نده‌ فشار هه‌بووه‌ له‌سه‌ر سندوقه‌که‌ تاكو به‌هانای کۆمه‌لێک له‌ کاره‌ له‌پێشینه‌کانه‌ به‌جێت. به‌ شێوه‌یه‌کی گه‌شتی، هه‌لسه‌نگینه‌ران ئه‌وه‌ میان دۆزیه‌وه‌ که هاوکاریه‌کی فراوان هه‌بووه‌ بۆ هه‌ولێ زیاتر تاكو گه‌نده‌لی به‌گه‌ڕێ و بناسینداریت، به‌لام تیبینی ئه‌وه‌ میان کرد که هه‌وله‌کانی له‌م چه‌شنه‌ کاریگه‌ری ده‌ییت بۆ جیه‌به‌جیه‌کردنی سندوقی مرۆیی عێراق و سیسته‌می فراوانتری مرۆیی له‌ عێراق. هه‌لسه‌نگاندنه‌که تیشکی خسته‌ سه‌ر بارگه‌رژیه‌کان له‌ هاوکاری کردنی سندوقی مرۆیی عێراق بۆ پابه‌ندیه‌کانی رێکه‌هوتنی گه‌وره‌ سه‌بارته‌ به‌ خۆمالی کردن و به‌ره‌پساریتی و له‌به‌ر چاوه‌گرتنی به‌ریوه‌بردنی مه‌ترسی.

له‌ کۆبوونه‌وه‌ی ده‌سته‌ی بالایی سندوقی مرۆیی عێراق له‌ رۆژی ٢٠ حوزمیران، نه‌ندامان به‌کاره‌ینانی شێوازی یه‌ده‌گی سندوقه‌که‌یان په‌سه‌ند کرد بۆ هاوکاری کردنی کاری به‌رده‌وامی لێژنه‌ی هه‌ماهه‌نگی رێکخراوه‌ ناخۆمه‌یه‌کان بۆ عێراق له‌ یه‌که‌ی هه‌ماهه‌نگی حکومی. ئه‌م یه‌که‌یه‌ هاوکاری رێکخراوه‌ ناخۆمه‌یه‌کان ده‌کات له‌ ناو عێراق بۆ تۆمارکردنی ناویان، قیزا، کێشه‌کانی باج و هاوردکه‌ردن، هه‌روه‌ها هاوکاری ده‌کات له‌ داواکاریه‌کانی کارگه‌ڕی حکومی که هاتنه‌ژووره‌وه‌ی رێکخراوی ناخۆمی و توانای کارکردنیان سنووردار ده‌کات. له‌ ژێر ته‌رخانه‌کردنی یه‌ده‌گ له‌ مانگی کانوونی دوومه‌ ٢٠١٨ له‌ سندوقی مرۆیی عێراق پالېشتی دارایی کردوه‌ له‌ دامه‌زراندنی ئه‌م یه‌که‌یه‌، و ئیستا ده‌گه‌ڕێت به‌دوای دنیابوون له‌ ته‌واوکاری گه‌ورمه‌تر له‌ نیوان کاری ئه‌م لێژنه‌یه‌ و کاری ده‌ستگه‌هێشتنی فراوانتری نووسینگه‌ی نه‌تمه‌وه‌ به‌کگرته‌وتومه‌کان بۆ هه‌ماهه‌نگی کاروباری مرۆیی.

داخستن و یه‌گرتنی خێوه‌تگه

داخستن و یه‌گرتنی خێوه‌تگه‌ی ئاواره‌کان له ناو عێراق به‌ردهوام بووه له ساڵی ۲۰۱۹، لهو کاته‌ی که هاوکارانی مێرۆیی و ده‌سه‌لاتدارانی حکومی ههماههنگی ده‌کهن بۆ توانا‌پێدانی زیاتری گه‌یاندنی خزمه‌تگوزاریه‌کان و دانیابوون له‌وه‌ی که خێوه‌تگه‌کان که‌مترین ستانده‌ریان هه‌یه. ۳۰ خێوه‌تگه داخراون یان یه‌کیان گرتوه له ساڵی ۲۰۱۸؛ له ماوه‌ی شەش مانگی یه‌که‌می ساڵی ۲۰۱۹، ۱۱ خێوه‌تگه داخراوون و ۵ خێوه‌تگه‌ش به‌شیکیان یه‌کیانگرتوه، به‌هۆی ئه‌وه‌ی که به‌شکهانی خێوه‌تگه‌کان به‌کارنه‌هێندراون یان که‌مرسته‌ی ته‌وایان تیدا نیه له‌وه‌ به‌شانه‌ی نیمیچه‌ی خێوه‌تگه‌کان.

هاوکارانی مێرۆیی رازیوون به‌وه‌ی که یه‌گرتن و داخستنی خێوه‌تگه له‌وانه‌یه‌ پێویست بێت بۆ دانیابوون له‌وه‌ی که که‌مترین ستانده‌ره‌کان پێکراونه‌ته‌وه، به‌لام هه‌ر گه‌رانه‌وه‌یه‌کی ئاواره‌کان ده‌بێت به‌ سه‌لامه‌تی، به‌خۆبه‌خشانه، پێراگه‌یندراوه، به‌شکو‌داری و هه‌میشه‌یی بێت.

زۆربه‌ی خێوه‌تگه‌کان به‌ داگیرکراوی ده‌میننه‌وه، و هه‌ندێک له‌ خێوه‌تگه‌کان به‌ردهوام ئاواره‌ی تازه هاتوو و مرده‌گرن. بۆ ئه‌و که‌سانه‌ی که له ناو خێوه‌تگه‌کان ده‌میننه‌وه، دو‌اترین تو‌یژینه‌وه‌ی مه‌به‌ستداری ئاواره‌کان ئه‌نجام دراوه له‌لایه‌ن ههماههنگی و به‌رپه‌رینه‌ی خێوه‌تگه‌ له (داتای بلاوکراره له مانگی حوزمیرانی ۲۰۱۹) نامازه‌ به‌وه‌ ده‌کات که ته‌نها پێنج له‌سه‌دای ئاواره‌کان نیازیان وایه که بگه‌رینه‌وه بۆ ناوچه‌کانی زیدی خۆیان له‌ ماوه‌ی ۱۲ مانگی داها‌توو. پشتراستکردنه‌وه‌ی ژماره‌کانی سه‌رۆک خیزان و دانیشتوان له‌ شێوه‌ی خول له‌گه‌ڵ پلانه‌کانی داخستن و یه‌گرتنی خێوه‌تگه‌ ئه‌نجام ده‌درین. ئازانه‌کانی نه‌ته‌وه‌ یه‌گرتوو‌ه‌کان نارێکیان ده‌ستنیشان کردوه له‌ ژماره‌کانی دانیشتوان بۆ هۆکاره‌کانی له‌وانه‌ گه‌رانه‌وه‌ی تو‌مارنه‌کراو و جولانه‌وه‌کانی ده‌روه‌ی خێوه‌تگه‌کان، هه‌روه‌ها زیادیوونی مه‌به‌ستداری گومانکراو له‌ ژماره‌کان تا‌کو هاوکاری دا‌به‌شکراو زیاد بکات.

به‌ هاوته‌ریبی ئه‌مه‌ش، راپۆرته‌کانی گواستنه‌وه‌ی زۆرمه‌ی و گه‌رانه‌وه‌ی ئاواره‌کان زیاد ده‌کهن، به‌ تایبه‌تی له‌ ئه‌نبار، له‌و شو‌پنه‌ی که هه‌ندێک له‌ خیزانه‌کان له‌ خێوه‌تگه‌ی عامریه‌ت ئه‌لفه‌لوجه له‌لایه‌ن هاوکارانی ئاسایش ماوه‌ی که‌متر له‌ ۲۴ کاتژمێریان پندراوه تا‌کو ئه‌وه‌ی به‌جی بێن. هاوکارانی پاراستن نیگه‌رانن سه‌بارمه‌ت به‌ هه‌ر شه‌کهانی ئاواره‌کان، هه‌بوونی که‌سانی سه‌ربازی له ناو خێوه‌تگه‌کانی ئاواره‌کان، سنورداردنی گه‌له‌ی خراپی جولانه‌وه‌ و ده‌ستگه‌یشتن به‌ خزمه‌تگوزاریه‌کان، وه‌کو خۆراک و چاودێری ته‌ندروستی. هاوکارانی مێرۆیی رازین که یه‌گرتن و داخستنی خێوه‌تگه‌ له‌وانه‌یه‌ پێویست بێت بۆ دانیابوون له‌وه‌ی که که‌مترین ستانده‌ره‌وه‌ گه‌رانه‌وه‌، به‌لام له‌گه‌ڵ ئه‌وه‌ش ده‌بێت هه‌ر گه‌رانه‌وه‌یه‌کی ئاواره‌کان به‌ سه‌لامه‌تی و خۆبه‌خشانه و پێراگه‌یندراو و به‌شکو‌داری و هه‌میشه‌یی بێت.

کاروانی فره‌ ئازانس بۆ دووزخو‌رماتوو

گفتو‌گۆیه‌کان له‌گه‌ڵ ده‌سه‌لاتدارانی ناو‌خۆیی له‌سه‌ر پێویستیه‌ جه‌ختکراوه‌کانی دووباره‌ بنیاتنه‌وه

سه‌رچاوه: تو‌جا/یو‌قیته‌ کراقتی، سلیمان به‌گ، سه‌لاح‌ه‌دین، (۲۵)ی حوزمیرانی ۲۰۱۹

له‌ رۆژی ۲۵ی حوزمیرانی ۲۰۱۹، هاوکارانی مێرۆیی کۆبوونه‌وه‌ له‌گه‌ڵ قانیه‌مقام و راپۆرتکارانی دووزخو‌رماتوو و سلیمان به‌گ، قه‌زای دووز، سه‌لاح‌ه‌دین. شو‌پنه‌که که پێویستیه‌کی گه‌له‌ی زۆری مێرۆیی هه‌یه و تا‌کو ئه‌مه‌رۆ توانای ده‌ستگه‌یشتنی سنورداری مێرۆیی هه‌یه. به‌رپرسیانی قه‌زای دووز پێشوازیان کرد له‌ هاوکاران و جه‌ختیان کردوه له‌سه‌ر پێویستی بۆ چا‌ل‌اک‌ی مێرۆیی بۆ هاندانی خه‌لک تا‌کو بگه‌رینه‌وه. به‌رپرسیان ئه‌وه‌یان ده‌ربه‌ریوه که بارودۆخی ئاسایش سه‌قامگیربووه، به‌لام هۆکاره‌ سه‌رکه‌یه‌کانی زۆربه‌ی خه‌لک که نه‌گه‌رانه‌ته‌وه بۆ ناوچه‌که به‌هۆی نه‌بوونی خزمه‌تگوزاریه‌ پێویسته‌کان و ژێرخان. وه‌ک ده‌ره‌نجامه‌ک، به‌رپرسیان بانگه‌یشتی ئازانه‌کانیان کردوه تا‌کو ئاماده‌یی زیاتریان هه‌بێت له‌ دووز و گه‌رنه‌تیشیان پێدان له‌وه‌ی که هه‌یچ به‌رپرسیان نا‌یه‌ته‌ پێش‌ه‌وه له‌ چوونه‌ژو‌رووه تا‌کو توانایان پێدات ده‌ستیان بکات به‌و که‌سانه‌ی که زیانیان پێگه‌یشتوووه و به‌ ناوچه‌کانی گه‌رانه‌وه‌ی ئاواره‌کان.

سهردانی هاوبهش بو سلیمان بهگ

قائیمقامی سلیمان بهگ هاوملی ئەندامانی کاروانی فرە ناژانسێ کرد بو شاروچکه ویرانبوو مکهی، لهوئ که ههموو باله‌خانهکان دوو چاری زبانی بهشیک یان تهوای پیکهاته بوونه‌توهه، لهوانه ههموو خانووه‌کان، باله‌خانه‌کانی چاودیری تهن‌روستی، قوتابخانه‌کان، سه‌نتهری گهنجان و وویستگهی چار سه‌کردنی ناو. به سه‌رکه‌وتوویی لایردنی پاشماوه زوری بهی تهقه‌مه‌نیه مهنتر سه‌یداره‌کانی له‌ناو بر دووه، هه‌ر چه‌نده، شاروچکه‌که به ناسه‌لامه‌تی ده‌مینته‌وه، له‌گه‌ل هه‌بوونی تهقه‌مه‌نیه تهقه‌مه‌نیه نه‌ته‌قیو مکه‌ن و هه‌یچ لایردنیکی مینیش ئەنجام نه‌دراوه. سه‌ر ه‌رای ئەمه‌ش، ٨٠٠٠ کسه گه‌راونه‌توه بو شاروچکه‌که، که خزمه‌تگوزاریه‌کانی ناو و کاره‌با و چاودیری تهن‌روستی و و خانووبه‌ره نیه. ناژانسه مروییه‌کان پابه‌ندن به زیادکردنی ناماده‌ییان له ناوچه‌که و به‌ر پرسان گه‌رمه‌نیان داوه له هه‌ماهه‌نگی کردن له‌گه‌ل ناژانسه‌کان، که به‌ر پرسان هه‌له‌به‌ترن و پابه‌ند ده‌بن به دروستکردنی ژینگه‌یه‌کی له‌بار بو ئۆپه‌راسیۆنه مروییه‌کان. نووسینه‌گهی نه‌توه به‌که‌گرتوه‌کان بو هه‌ماهه‌نگی کاروباری مرویی به هه‌ماهه‌نگی له‌گه‌ل هاوکاران کۆبوونه‌وه‌یه‌کی هه‌ماهه‌نگی مانگانه ئەنجام ده‌دات له‌گه‌ل به‌شداری کردنی هاوکارانی مرویی و په‌ر مه‌یدان بو دامه‌زراندنی کاره له‌په‌شینه‌کان.

سه‌ر چاوه: ئوچا یو قیوت کرافتی سه‌نتهری چاودیری تهن‌روستی، سلیمان بهگ، سه‌لاح‌مه‌دین، (٢٥ ی حوزمه‌یرانی ٢٠١٩)

ئاگر کهوتنه‌وه له وویستگهی گوگردنی موسل

له رۆژی ٢٦ ی حوزمه‌یران ناگرتیک راپورتکار بو له کینگه‌ کشتوکالیه‌کان له نزیک ناوچه‌ی په‌که‌ر بیری شوره له ناو خودی ناوچه‌ی وویستگهی گوگردی ئەلمیشراق له نزیک موسل. تیمه‌کان له به‌رگری شارستانی، سه‌ربازی و پۆلیس کۆنترۆلی ناگره‌که‌یان کرد، که سێ رۆژی خایاند بو کورژاندنه‌وه‌ی. تیمه‌کانی فریاگوزاری له‌وانه هه‌یزی پالپه‌ستی نێردان له به‌غدا و هه‌ریمه‌ی کوردستان بو هاوکاری کردن و به‌هاناو مچوون، و ١٠ کسه ره‌وانه‌ی نه‌خوشخانه کران به‌هۆی ئالۆزیه‌کانی هه‌ناسه‌دان. هه‌ندیک له هاوولاتیان له خه‌یوه‌تگه‌کانی گه‌یاره و حاج عه‌لی زبانیان پینگه‌شنبوو به‌هۆی دوکه‌لی ناگره‌که، به‌ر په‌ر مه‌یرانی خه‌یوه‌تگه هه‌لمه‌مه‌تیکی هۆشیار کردنه‌وه‌یان ئەنجام دا له سه‌ر ژه‌ره‌راویبوون به‌هۆی گوگرد، و هاوکارانی تهن‌روستی په‌شتر استیان کردوه که ئەوان کۆگای ته‌واویان هه‌بوو بو به‌ر په‌ر مه‌یرانی بارودۆخه‌که و به‌هاناو مچوونی په‌یووست ئەنجام ده‌ن.

نۆژه‌نکردنه‌وه‌ی به‌نداوی موسل

له رۆژی ٢١ ی حوزمه‌یران، به‌ر پرسانی عیراقی و ئیتالی و ئەمه‌ریکی نۆژمه‌نکردنه‌وه‌ی به‌نداوی موسلیان به‌ کۆتا هه‌ینا به‌ بری ٥٣٠ ملیون دۆلاری ئەمه‌ریکی که بو ماوه‌ی سێ سالی خایاند. به‌نداوه‌که — که گه‌وره‌ترین به‌نداوه‌ی عیراق و له نیوان گه‌وره‌ترینه‌کانه له رۆژه‌لاتی ناوهراسه — شوینه‌که‌ی به‌ درێزایی روه‌باری دیجه‌یه ٢٥٠ میل له به‌غداوه‌ دوره. به‌نداوه‌که ٣٧١ پین قوله و ٢,١ میل درێزه و به‌ درێزایی ٣٣ سالی میژوو مکه‌ی کۆمه‌کی ناو و کشتوکالی و کۆنترۆلی لافاوو و کاره‌با‌ی دا‌بین کردوه. هه‌ر چه‌نده، له سه‌ر بنچینه‌یه‌کی جیۆلۆجی بنیاتنراوه له‌گه‌ل چینه‌کانی گه‌یج، ناویکی تهاوه، و به‌هۆی ئەم پیکه‌اته‌یه، که په‌یووستی به‌ چاککردنه‌وه‌ی به‌ر ده‌وام هه‌یه تاكو دانهر مه‌یت له‌و کاته‌ی که بنچینه‌که دا‌ده‌خوړیت. دا‌عه‌ش ده‌ستی به‌ سه‌ر به‌نداوه‌که دا‌گرت بو ماوه‌ی دوو هه‌فته له سالی ٢٠١٤، و هه‌ر چه‌نده به‌ خه‌یرایی ئازادکرا، چه‌کدار مکه‌ن زبانیان گه‌یاند به‌ ئامه‌ر، که‌ل و په‌له‌کانیان دزی و به‌ ناچاری کاری چه‌مه‌نتۆکردن بو چه‌ندین مانگ تیا‌یدا وه‌ستا. نیکه‌رانی له‌باره‌ی سه‌قامگیری به‌نداوه‌که گه‌شه‌ی سه‌ند، و هه‌یزی کاری فره‌ نه‌توه بو به‌نداوی موسل له ئه‌یلولی ٢٠١٦ ده‌ستیان به‌ کار کرد، له کۆتاییدا له حوزمه‌یرانی ٢٠١٩ کاره‌که‌ی ته‌واو بوو، هه‌ر چه‌نده کاری چاککردنه‌وه به‌ر ده‌وام ده‌ییت تیا‌یدا.

سه‌ر چاوه: ئوچا
به‌نداوی موسل

له مانگی ئایاری ٢٠١٩، نووسینه‌گهی نه‌توه به‌که‌گرتوه‌کان بو هه‌ماهه‌نگی کاروباری مرویی کاروانیکی مه‌یدانی بو به‌نداوی موسل ئەنجام دا بو هه‌له‌سه‌نگاندنی میکانیزمه‌کانی ناماده‌کاری ته‌نگه‌تاوی بو ئەگه‌ری دروستبوونی لافاو. به‌ر په‌ر مه‌یرانی به‌نداوه‌ی ئه‌وه‌ی ئاماره‌ پیندا که له‌و کاته‌ی وهرزی زستانی ٢٠١٨ – ٢٠١٩ له نیوان ته‌ه‌رتین تومار مکه‌ن بوو، توانای ئیستای به‌نداوه‌که زیاتره له‌و توانایه‌ی بو هه‌لمه‌زینی هه‌ر شه‌پۆلیکی تر بو ناوی. له ئیستادا دوو پلانی ناماده‌کاری و سه‌لامه‌تی هه‌یه و سه‌یهم پلانی

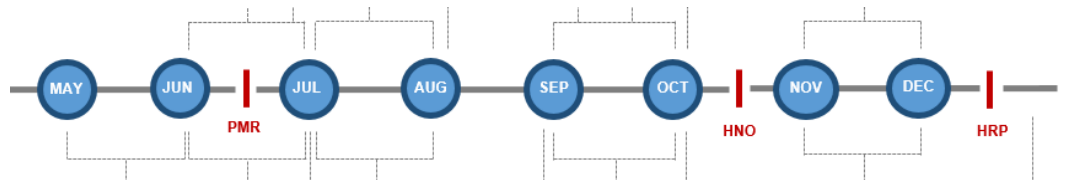
تهنگه‌تای له کاتی ته‌واو بووندا به ههماهنگی له‌گه‌ڵ نه‌ته‌وه یه‌ک‌گر توو مه‌کان. قه‌بار مه‌کانی ده‌ر چوونی ناو له‌مزی که‌وه چاودیری کران بۆ که‌مه‌کرده‌وه‌ی مه‌ترسی بۆ سه‌ر ناوچه‌کانی ئاستی نزمتر. به‌نداوه‌که هه‌ستیا‌ری تیدا چه‌سه‌پکراوه و بیست و چوار کاتژمێر چاودیری ده‌کریت، و له‌لایه‌ن هه‌ر دوو هاوکارانی عێراقی و نیوده‌وه‌ له‌ته‌وه به‌ری‌وه ده‌بریت. زیاتر له ۲۰۰۰ خیزان که له لادیده‌کانی نزیك له به‌نداوی موس‌ل نیشه‌جین ئیستا گه‌ر او نه‌ته‌وه.

باشتر کردنی خولی به‌رنامه‌دانانی مرۆبی

له‌ دوا‌ی راویژی دورودریژ له‌گه‌ڵ هاوکاران، سیاسه‌تی کرداری لێژنه‌ی کاری فره‌ ئازانس و گروپی بانگه‌شه‌ نزیکبوونه‌وه‌ی خولی به‌رنامه‌دانانی مرۆبی باشترکراوی په‌سه‌ندکرد که ئه‌مه‌ش کاریگه‌ریی به‌هاناو‌مچوونی مرۆبی باشتر ده‌کات، چۆریتی شیکاری پێویسته‌یه‌کان زیاد ده‌کات بۆ یارمه‌تیدان له‌ بریاردان و تواناییدان له‌ چاودیری کردنیکی ماناداری پێویسته‌یه‌کان و نه‌نجامه‌کان. نووسینگه‌ی نه‌ته‌وه یه‌ک‌گر توو مه‌کان بۆ ههماهنگی کاروباری مرۆبی عێراق و هاوکارانی مرۆبی رێبه‌ری تازه ده‌گره‌ به‌ر له‌گه‌ڵ باشترین کردار له‌وه‌ی سا‌لی ۲۰۱۸ بۆ به‌هیزکردن و سوودمه‌ندی تێراوینی پێویسته‌یه‌کان و پلانی به‌هاناو‌مچوونی مرۆبی.

خولی به‌رنامه‌دانانی مرۆبی توانا به‌ کۆمه‌لگای مرۆبی ده‌دات تا‌کو هاوکاری مرۆبی به‌ شیوه‌یه‌کی گونجاو، کاریگه‌ر و ههماهنگیگه‌ر و بگه‌ینه‌ ده‌ستی ئه‌و که‌سه‌نه‌ی که پێویستیان بینه. پێک‌دیت له‌ کاریکی زنجیره‌یی به‌رده‌وام و ههماهنگیگه‌ر بۆ: ۱- گه‌یشتن به‌ تێگه‌یشتنیکی هاوبه‌ش بۆ پێویسته‌یه‌ مرۆبییه‌ زۆر پێویسته‌یه‌کان له‌سه‌ر بنه‌مای به‌لگه (سه‌یری تێروانیی پێویسته‌یه‌ مرۆبییه‌کانی ۲۰۱۹ بکه)؛ ۲- به‌ هاوبه‌شی نه‌خشه‌دانانی پلانیکی ئامانجدار بۆ به‌هاناو‌مچوونی پێویسته‌یه‌ گه‌ر مه‌کان و بۆ بانگه‌شه‌کردن له‌ زیادکردنی پآلێشتی دارایی بۆ کاره‌ له‌پێشینه‌کانی مرۆبی (سه‌یری پلانی به‌هاناو‌مچوونی مرۆبی ۲۰۱۹، سندوقی مرۆبی عێراق بکه)؛ و ۳- چاودیری کردنی پێویسته‌یه‌ سه‌ر هه‌لداوه‌ مه‌کان و کۆی گشتی به‌هاناو‌مچوون (چاوپاخشاندنه‌وه‌ی چاودیری کردنی کاتی).

له‌ عێراق، جیه‌یه‌کردنی پلانی به‌هاناو‌مچوونی مرۆبی ۲۰۱۹ له‌ رێگه‌دا‌یه‌ و پلاندانانی خولی به‌رنامه‌دانانی مرۆبی بۆ ۲۰۲۰ ده‌ستی پێکردوه. چاوپاخشاندنه‌وه‌ی چاودیری کردنی کاتی ۲۰۱۹ له‌ ئیستادا ئه‌نجام دراوه، له‌گه‌ڵ بلاو‌کردنه‌وه‌ی پێشبینی ده‌کریت بۆ مانگی ئاب. کۆکردنه‌وه‌ی سه‌رمه‌تایی داتا و زانیاری، چاوپاخشاندنه‌وه‌ و شیکاری له‌ رێگه‌دا‌یه‌ بۆ خولی ۴ی هه‌له‌سه‌نگاندنی یه‌ک‌خراوی شوین و خولی ۷ی هه‌له‌سه‌نگاندنی پێویسته‌یه‌کانی فره‌ گروپ. دۆزینه‌مه‌کان یارمه‌تیده‌ر ده‌بیت بۆ تێروانیی پێویسته‌یه‌ مرۆبییه‌کان بۆ سا‌لی ۲۰۲۰، که پلانی بۆ دانراوه‌ ته‌واو بکریت له‌ چاره‌گی سێیه‌می سا‌لی ۲۰۱۹.

سه‌ردانی ئه‌نجومه‌نی ئاسایشی نه‌ته‌وه یه‌ک‌گر توو مه‌کان بۆ عێراق

له‌ رۆژانی ۲۸ تا ۲۹ی حوزه‌یران، ئه‌نجومه‌نی ئاسایشی یه‌که‌م سه‌ردانی خۆی بۆ کۆماری عێراق ئه‌نجام دا، له‌ نێردمه‌یه‌که‌ به‌ هاوبه‌شی سه‌ر‌کرده‌یه‌تی کرا له‌لایه‌ن وولاتی کوه‌یت، که ئالوگۆری سه‌ر‌کابه‌تی ئه‌نجومه‌نی ئاسایشی به‌ری‌وه‌ده‌بات، و وولایه‌ته‌ یه‌ک‌گر توو مه‌کانی ئه‌مه‌ریکا. ئه‌ندامانی ئه‌نجومه‌نی ئاسایشی له‌گه‌ڵ سه‌ر‌و‌ک به‌ر هه‌م سه‌لح، سه‌ر‌و‌ک و هه‌زیران عه‌دل عه‌لمه‌دی، وه‌زیری ده‌ره‌وه‌ عه‌لی ئه‌ل‌حاکم، وه‌ته‌بیژ محمد ئه‌له‌ح‌لیوسی، سه‌ر‌و‌کی حه‌کومه‌تی هه‌رمی کوردستان ئیچیرفان بارزانی، نوێنه‌ران له‌ ئه‌نجومه‌نی نوێنه‌ران، بۆنامی و تیمی نه‌ته‌وه یه‌ک‌گر توو مه‌کان له‌ وولات، و ئه‌ندامانی کۆمه‌لگای مه‌ده‌نی و رێک‌خراوه‌ نا‌حکومه‌یه‌کان کۆبوویه‌وه.

ئه‌نجومه‌نی ئاسایشی پێشوازی له‌وه‌ به‌ر هه‌موو پێکه‌ینانی حه‌کومه‌تی عێراق، له‌گه‌ڵ پشتره‌ستکردنه‌وه‌ی وه‌زیرانی دار، به‌رگری و ناوه‌خۆ، و پابه‌ندبوونی حه‌کومه‌تی عێراق و حه‌کومه‌تی هه‌رمی کوردستان به‌ چاره‌سه‌رکردنی کێشه‌ هه‌لو‌اسراوه‌مه‌کان. ئه‌ندامانی کۆبوونه‌وه‌که ئاماژه‌یان دا به‌ به‌ر‌ه‌نگاره‌یه‌که‌ن که دوو‌چاری عێراق ده‌بێته‌وه‌ له‌ گواستنه‌وه‌ بۆ ژینگه‌ی دوا‌ی مملاتی، له‌وانه‌ گه‌یاندنی خزمه‌تگوزاره‌یه‌ سه‌ر‌مه‌کیه‌کان، و تیشکیان خسته‌ سه‌ر هاوکاریه‌کانیان بۆ هه‌ول‌ه‌کانی چاک‌بوونه‌وه‌ی به‌ر‌ده‌وامی عێراق له‌ دوا‌ی مملاتی، سه‌قامگیری، دووباره‌ بنیاتنه‌وه‌ بۆ پر‌کردنه‌وه‌ی پێویسته‌یه‌کانی ته‌واو عێراقیه‌کان. ئه‌نجومه‌نه‌که باسیان له‌ بارودۆخی مرۆبی کرد له‌ ناو عێراق

و جهختیان کردوه لهسه‌ر گرنگی گه‌رانه‌وه‌ی ئاواره‌کان به‌سه‌لامه‌تی، به‌شکۆداری و به‌خۆبه‌خشانه‌ی ئاواره‌کان که به‌هۆی ململانی زیانیان بێگه‌یشتووه، له‌وانه‌ ئه‌و ناوچه‌یه‌ی که له‌ده‌ستی داعش رزگارکراون.

سه‌رچاوه: کاروانی وولایه‌ته‌ یه‌کگرتووکه‌کان بۆ نه‌ته‌وه‌ یه‌کگرتووکه‌کان له‌ به‌غدا، عێراق (٢٨ی حوزه‌یرانی ٢٠١٩)

بۆ زانیاری زیاتر، تکایه‌ په‌یوه‌ندی بکه‌ن به‌:

هیلاری ستۆفیر، سه‌رۆکی راپۆرتکردن و سیاسه‌ت و ستراتیجی، له‌ رێگه‌ی ئه‌م ئیمه‌یله‌ staufferh@un.org یان له‌ رێگه‌ی ئه‌م ژماره‌ تله‌فۆنه‌ (+964) 782 780 4622

یوفیت کرافتی، به‌رپرسی کاروباری مرۆبی، له‌ رێگه‌ی ئه‌م ئیمه‌یله‌، yvette.crafti@un.org یان له‌ رێگه‌ی ئه‌م ژماره‌ تله‌فۆنه‌ (+964) 751 740 3858

هه‌وانامه‌ مرۆبیه‌کانی نووسینگه‌ی نه‌ته‌وه‌ یه‌کگرتووکه‌کان بۆ هه‌ماهه‌نگی کاروباری مرۆبی له‌م مألپه‌رانه‌ به‌رده‌ستن،
www.unocha.org/iraq | www.unocha.org | www.reliefweb.int